

بهش : كۆمه ئناسی

كۆلیژ : ئاداب

زانكۆ : سه لاهه ددین

بابهت : كۆمه ئناسی پهروهرده

په رتووکی كۆرس (سائی سییه م)

ناوی مامۆستا : م.ی. كامران جوهر عبدالله

سائی خویندن: 2022-2023

پەرتووكى كۆرس
Course Book

1. ناوى كۆرس	كۆمەنئاسى پەروەردە
2. ناوى مامۇستاي بەرپرس	م.ى.كامران جوهر عبدالله
3. بەش/ كۆلىژ	كۆمەنئاسى – ئاداب
4. پەيوەندى	ئىمىل : kameran.abdullah@su.edu.krd ژمارى تەلەفون : 07504542495
5. يەكەى خويندن (بە سەعات) لە ھەفتە يەك	تيۇرى : 2 كاترئىر
6. ژمارى كاركردن	
7. كۆدى كۆرس	
8. پروفايەلى مامۇستا	سائى لە داىكبون (۱۹۷۹/۳/۹). دەرچووى ئامادەيى (۲۰۰۶-۲۰۰۵). بەدەستەينانى بىرونامەى بەكالورىۇس، بەشى كۆمەنئاسى، كۆلىژى ئەدەبىيات، زانكۆى سەلاھەددين لە (۱/تەمووز/۲۰۱۰). بەدەستەينانى بىرونامەى ماستەر، بەشى كۆمەنئاسى، كۆلىژى ئەدەبىيات، زانكۆى سەلاھەددين لە (۲۰۱۶/۵/۱۱). بەدەستەينانى بىرونامەى توانستى كۆمپيوتەر. بەدەستەينانى بىرونامەى توانستى ئىنگلىزى لە سەنتەرى زمان لە زانكۆى سەلاھەددين. بەدەستەينانى بىرونامەى رىنگاكانى وانە وتتەوہ لە خولى پەرەپىدانى تواناى ئەكادىمى لە بەرپۆەبەرايەتى پەرەپىدانى بەردەوام لە زانكۆى سەلاھەددين.
9. وشە سەرەكپەكان	كۆمەنئاسى پەروەردە، پەروەردە، پىنگەياندى كۆمەلایەتى (بەكۆمەلایەتییون)، خیزان، قوتابخانە، ھاوریان.
10. ناوەرۆكى گشتى كۆرس :	كۆمەنئاسى پەروەردە لقیكە لە لئەكانى كۆمەنئاسى توانى لە نیوہى يەكەمى سەدەى بیستەم سەربەخویى خۆى وەرگى لە كۆمەنئاسى و پەروەردە. كۆمەنئاسى پەروەردە وەكو زانستىكى سەربەخۆ لە بنچینەى كۆمەلایەتى دياردە پەروەردەبىيەكان و كارىگەرى ئەو دياردانە لەسەر كۆمەنگە و بونیادی كۆمەلایەتى دەكۆلیتتەوہ، ھەرۇھا لە ھەمان كاتدا تویژىنەوہى تايبەتمەندى كۆمەلایەتى دامەزراوہ پەروەردەبىيەكان دەكات بە ئامانجى زیادكردى چالاكى دامەزراوہ پەروەردەبىيەكان لە كۆمەنگە و كارىگەرىيەكانى و كارتىكراوہكانى.

11. ئامانچەكانى كۆرس :

ئاشناكردنى فېرخوازە بە بوارەكانى كۆمەئناسى پەرورده وەكو زانستىكى سەربەخۇ، ھەرورھا كۆمەئناسى پەرورده وەكو زانستىكى سەربەخۇ توپزىنەوہ لہ بونىاد و پېكھاتە و رېكخراو و دامەزراوہ پەروردهيەكان دەكات ھەوتى راقەكردن و شيكردنەوہ و دەستنيشانكردنى بارودۇخ و كېشە و گرقتەكانى دامەزراوہ پەروردهيەكان دەكات، پەروردهش وەكو بەشيكى گرنكى كۆمەنگە دەكەويتتە ژېر بارى راقەكردن و شيكردنەوہى كۆمەئناسى، چونكە پەرورده و دامەزراوہ پەروردهيەكان دەكەونە ژېر كاريگەرى نەو بار و دۇخە كۆمەلايەتبيانەى كە كۆمەنگەكان تيباندىان. مامۇستا و فېرخوازيش لہ چوارچيەوى نەو كۆمەنگەيانەى كە كارى تيدا دەكەن دەكەونە ژېر كاريگەرى نەو بارودۇخە كۆمەلايەتبيانەى كە كۆمەنگەكان تيباندىان. ھەموو نەمانەش بۇ دەستنيشانكردن و دوزينەوہى كېشە و گرقتەكانى پەرورده و بوارەكانىيەتى و چارەسەركردنيان. پېنگەياندىنى چينە جياوازەكانى ناو كۆمەنگە و ناراستەكردنيانە بەرەو گەشەپيدان و پېشكەوتنى كۆمەنگە و ھېنانەدى ژيانىكى كۆمەلايەتى تەندروست. بەشيەوكى گشتى ئامانجى كۆرس ئاشناكردنى فېرخوازە بە سەرەتاكانى كۆمەئناسى پەرورده لہوانە:

1. خستنەرووى ماناي كۆمەئناسى پەرورده.
2. ھەرورھا دەستنيشانكردنى ئامانچەكانى زانستى كۆمەئناسى پەرورده.
3. ھەرورھا زانين و دەرختنى رۆلى پەرورده لہ ژيانى كۆمەلايەتى لہ كۆمەنگەدا.

12. نەركەكانى قوتابى :

بەشيەويەكى گشتى نەركى مامۇستا و قوتابى (فېرخواز)، نەركىكى ھاوبەشە، چونكە نەمامۇستا بەبى فېرخواز نە بەپېچەوانەشەوہ نەركەكان نەجامدەدرىت، بۇيە پېنويستە مامۇستا نەركى سەرشانى خۇى بە شيەويەكى بەرپرسيارانە بەجى بگەيەنيت، ھەرورھا لہبەرەمبەريشدا فېرخواز بەرۆلى خۇى ھەتسييت لہ ھەولدان بۇ جيبەجيكردنى نەركەكانى خۇى لہوانە ئامادەبوونى فېرخواز لہوانەكانى، ئامادەكردنى نەركى رۆژانەى لہوانەكان، بەشدارى كردنى فېرخواز لہ وانەكانى رۆژانەدا، خۇئامادەكردن بۇ تاقىكردنەوہ، نەجامدانى راپۇرت و سيمينار .

13. رېگەى وانە ووتتەوہ :

لە ووتتەوہى نەم بابەتەدا مامۇستا شيواز و رېگاي جياواز بەكاردەھينيت بۇ بۇ ووتتەوہى وانەكە و گەياندىنى پەيامى زانستى بە فېرخوازان بەم رېگايانەى خوارەوہ:
داتاشۇ و پاوەرپۇينت، تەختەى سېى.

14. سېستەمى ھەئسەنگاندن

لېرەدا مامۇستا ھەئسەنگاندن بۇ فېرخوازان بەم شيەويە نەجام دەكات بۇ نەموونە دوو تاقىكردنەوہى مانگانە لەسەر (15)نەمرە بۇ ھەر تاقىكردنەويەك. (10) نەمرەش لەسەر چالاکى رۆژانە و دروستكردنى راپۇرت و پېشكەشكردنى سيمينار لەسەر بابەتتىك لہ چوارچيەوى بابەتى كۆرس، بېرکردنەوہى رەخنەگرانە (پريزەنتەيشن)، راپۇرت نووسين،

بەگشتی ئەمانە دەکاتە (40) نەمرە دەچنە چوارچێوەی نەمرە کۆشش. (60) نەمرەکەى تر لەسەر تاقیکردنەوهى کۆتایی کۆرس دەبییت.

15. دەرئەنجامەکانی فێریوون

بۆ دیاریکردنی هەر بابەتێک لە ناوەرۆکی کۆرسەکە پشت بەستراوه بە پێویستی بابەتەکە بۆ شارەزابوونی فێرخواز بەم بابەتە و پەيوەندی بە بوار و بەشەکەى، هەروەها شارەزابوونی فێرخواز بەو کۆمەلگەیهى که کارى تێدا دەکات و ئامانجەکانى تێدا دەستەبەر دەکات. ناوەرۆکی بابەتەکانى کۆمەلناسى پەرورده و ئەو بابەتەکانى ئەم کۆرسەدا خراوتە روو گرنگىیهکى زۆرى هەيه بۆ دەرچووانى ئەم بەشە لە ئەنجامى هاتنە مهیدانى کارکردنى کردەيى، بۆ چۆنیهىتى مامە ئەکردنى وهکو تاکیک لە ناو کۆمەلگە و بازاری کارکردندا.

بەشیوهیهکى گشتى دەرئەنجامى خویندنى بوارهکانى ئەم بابەتە بۆ فێرخواز دەبیته هۆى بەرچاو پوونى ئەو بۆ دەستیشانکردنى رێبازى کارکردنى و چۆنیهىتى مامە ئەکردنى لەگەڵ راستیهى کۆمەلایهتیهکان و پەيوەندیهى کۆمەلایهتیهکانى لەگەڵ فێرخواز و هاوپیسهکانى بەگشتى و کۆمەلگەکەى خۆى وهکو کوردستان بەتایبهتى، چونکه پێموایه خویندى ئەکادیمى و بەدەستیهینانى بروانامەى ئەکادیمى بەتەنها بەس نییه بۆ مامە ئەکردن لە راستى ژياندا، بەلکو پێویسته ئەوهى فێرى دەبییت لەسەرچاوه و خویندن و خویندنهوه لە هەموو قۆناغەکانى خویندنى بەگشتى لە بواری پراکتیکى جیه جیهان بکات و ئەزموونیان بکات بۆ ئەوهى بەکەمترین هەلە و مەترسى بە راستى ژياندا گوزەربکات. سەنەنجام فێرخواز وهکو تاکیکى گرنگ و پر ئەزموونى بواری خویندن دەتوانییت سوود لە ناوەرۆکی بابەتى کۆمەلناسى پەرورده وهبرگريت وهکو زانستیک بۆ فەراهەمکردنى ئامانجەکانى لە ژيانى پۆژانهيدا بەتایبهتى لە بواری کارکردنى لە بواری پەرورده و فێرکردن وهکو تیزهرى کۆمەلایهتى.

16. لیستی سەرچاوه

1. ئەنتۆنى گیدنز ، کۆمەلناسى ، و: حەسەن ئەحمەد مستەفا ، چاپخانهى ئاراس ، هەولێر ، 2009.
2. علی ئەکبەر مێهرئارا و ئەوانیتر، مێژووی پەرورده و فێرکردن، و: قادر وریا، 2005.
3. ملیحه عونى القصیر و صبیح عبدالمنعم احمد، سۆسیۆلۆژیای خیزان، و: صابر بکر بۆکانى، لە بلاوکراوهکانى سەنتەرى تویژینهوه و لیکۆلینهوهى کۆمەلایهتى و تاوان، 2002.
4. میریهان مجدى محمود، علم الاجتماع التربوي (مفهومه، ومجالاته، وتطوره، واهدافه)، قسم اللغة العربیة، کلیة اللغات – جامعة المدينة العالمیة - مالیزیا، دراسة غیر منشورة، <https://www.instagram.com>
5. د. ئیبراهیم ناصر، زانستى کۆمەلناسى پەروردهیى، و: دانا نادر محەمەد، چاپخانهى چوارچرا، 2013.

17. بابەتەکان

هەفتەکان	بابەتەکان	ناوی مامۆستای بابەت
هەفتەى یهكەم	بەشى يهكەم / کۆمەلناسى پەرورده:	م.ی. کامران جوهر عبدالله
	باسى يهكەم: مانای کۆمەلناسى پەرورده	2023/1/12

19. تاقىکردنە ۋە كان

پ/ قۇناغە سەر تايىپە كانى پەرۋەردە ۋە قىرگىز چىن؟

ۋەلام / خەلقى ئە سەر تەي دروستبۇونىانە ۋە لەناو كۆمەنگە ۋە گروپە تايىپە تىپە كاندا ژيان، ھەر يەكەيان ژيانى تايىپە تى خۇيان ھەبوۋە. پاشان ھەرىكە ۋە بونەتە خاۋەنى بىر ۋە باۋەر ۋە سىستەم ۋە بەھاۋ پىۋەرى تايىپە تى بەخۇيان. لەدۋاى كە ئەكە بوون ۋە تۆكە بوونىان، گروپە مەۋىپە كان ۋە كۆمەنگە كان ۋە سىستۋىانە ئەم سىستەمانە پىارىزن ۋە ھەرۋەھا بۇ نەۋە كانى داھاتۋىان بىگۈزەنە ۋە بۇ نەۋە پىارىزگارى ئە مانەۋەيان بەن. بۇ ئەمەش رىگىگى گۈۋنجاۋىان دۈزىۋەتە ۋە ھەرىكە ۋە بە شىۋازى خۇى. بۇ بەنەنجام گەياندى ئەم ئەركە گىرگە، پىرۋەسى كۈلتۋور ۋە بەكۈلتۋورى كىردن دەستى پىكردۋە، ئەم كەرش ياخۇد پىرۋەسەش ئە چاخە نۋىپە كاندا ناۋىان لىناۋە پىرۋەسى پەرۋەردەى. خىزان ۋە قوتابخانەش رۇنىكى گىرگ دەگىرن ئەم پىرۋەسى گۈستەۋەىە.

پ/ چەمكى پەرۋەردە بەۋاتى چى دىت؟

ۋەلام /

چەمكى پەرۋەردە بەۋاتى پەرۋەردە پىدان ۋە گەشە پىدانى ئە لايەنى جەستەىى ۋە بىرى ۋە رەقتارى.

پ/ تەندىپە كانى لايەنى كۆمە لايەتى ئە پىرۋەسى پىگەياندى كۆمە لايەتى بىرتىن ئە :

دروستكىرى رەقتارى كۆمە لايەتى ۋە ھەنۋىستە كۆمە لايەتتە كان. ()

راھىنانى مەۋق لەسەر رىگىگانى ژيان ۋە پىرىزگارى كىردن. ()

پىرىزگارى كىردن ئە رەگەزى مەۋىى ۋە ناراستە كانى ۋە مەبەستە كانى. ()

ۋەلام /

دروستكىرى رەقتارى كۆمە لايەتى ۋە ھەنۋىستە كۆمە لايەتتە كان. (/)

راھىنانى مەۋق لەسەر رىگىگانى ژيان ۋە پىرىزگارى كىردن. ()

پىرىزگارى كىردن ئە رەگەزى مەۋىى ۋە ناراستە كانى ۋە مەبەستە كانى. ()

20. تىپىنى تر

ئىرە مامۇستى ۋە نەبىز دەتۋاننى تىپىن ۋە كۆمە تى خۇى بنوسىت بۇ دەۋلە مەندكىرى پەرتۋوكە كەى.

21. پىنداچوونەۋەى ھاۋەل

ئەم كۆرس بوۋكە گەنجاۋە ۋە بەشىۋەىەكى رىكۋىپىك ۋە زانستى نامادەكراۋە بۇ قىرخوازانى قۇناغى دوۋەمى كۆمە ئناسى.

پىنداچوونەۋەى بۇ كراۋە ئە لايەن

پ.ى.د. نارام ابراهيم حسين